

5. *KUKULJ* Miloša *LJUBAN*, 1923, Srbin, zemljoradnik. Umro od prehlade 18. 8. 1942. u Blatuši. Član SKOJ-a od januara 1941. i aktivni omladinski rukovodilac.
6. *MUTIĆ* Stojana *MILAN*, 1905, Srbin, zemljoradnik. Umro od prehlade, kao posljedice ratnih uslova života 16. 10. 1942. u Blatuši.
7. *OREŠČANIN* Mile *MARIJA*, 1902, Srпкиnja, zemljoradnica. Bježeći pred ustašama upala u lokvu, prehladila se i umrla 5. 10. 1943. u Blatuši.
8. *OREŠČANIN* Jovana *MILKA*, 1873, Srпкиnja, zemljoradnica. Umrla od zime i iznemoglosti 25. 3. 1942. u Petrovoj gori.
9. *ŠAPIĆ* Dušana *MILAN*, 1942, Srbin, dijete. Umro od zime i prehlade 18. 3. 1943. kod Drvara.

NAPOMENA: Podatke prikupili i provjerili *Pero Milić* i *Đuro Mutić*, nosioci »Partizanske spomenice 1941« godine, na osnovu sjećanja i podataka koji se nalaze u Općinskom odboru SUB-NOR-a Vrginmost.

BOTURI

Sjeveroistočno od Vrginmosta, na granici sa bivšim kotarom Glina, sjeverno od sela Batinove Kose, okruženo šumom zvanom Fotovac i Kobača, nalazi se malo selo Boturi. Uoči rata, 1941. godine selo je imalo 15 domaćinstava sa oko 80 stanovnika, a prema prvom poslijeratnom popisu 1948. godine bilo je 14 domaćinstava sa 64 stanovnika. Svi stanovnici su po nacionalnom sastavu Hrvati, a po socijalnom siromašni zemljoradnici. Svoju školu i crkvu selo nije imalo, tako da su djeca pohađala školu u Satornji, udaljenu oko 5 km, zbog čega je i bilo dosta nepismenih. Sve do 1943. godine selo je bilo u sastavu kotara Vrginmosta, do rata u okviru općine Bović, a od 1943. godine priključeno je kotaru Glina.

Prije rata u selu nije bilo posebno organizovanih političkih organizacija. Jedino je djelovala Hrvatska seljačka stranka. Novu ustašku vlast i njena zlodjela nad nevinim srpskim stanovništvom, sa kojima su živjeli uvijek u dobrim susjedskim odnosima, stanovnici ovoga sela osudili su odmah i na strani NOP ostali za cijelo vrijeme NOB-e. Ljudi nisu dozvolili ni formiranje ustaške organizacije. Samo su se petorica uključila u ustaški pokret, od kojih su četvorica poginula u ustaškim jedinicama, a peti je osuđen i strijeljan od strane partizana zbog aktivnog učešća u neprijateljskim redovima.

Početkom opštenarodnog ustanka odmah su se aktivirali na strani NOB *Ivan Steve Car*, *Ivan Tome Crnolatac* i *Tomo Mate Crnolatac*. *Car* je još prije rata bio na liniji KPH i u vezi sa članovima Partije iz Bovića, i tu je vezu održavao i u danima ustanka i dalje sve dok nije ubijen od ustaša januara 1943. godine. Dana 3. avgusta 1941. godine obezbjedio je ustanicima Bovića dvije vojničke puške.

O pripadnosti stanovnika ovoga sela NOP govori se i u izvještaju političkog komesara Kordunaškog partizanskog odreda od 27. januara 1942. godine: »Ima jedinstven slučaj jednoga hrvatskog sela (Boturi) koje je sakrilo srpski narod koji je bježao ispred

jstaša. To selo i danas podržava vezu sa našim odredima. Razumljivo je da su preduzete mjere da se sačuva to selo od eventualne osvete ustaša i da se te veze drže u najvećoj tajnosti«. Ljudi iz ovoga sela pomagali su svoje susjede iz Batinove Kose, Bukovice i drugih srpskih i hrvatskih sela, i sakrivali ih u svojim domovima za vrijeme ustaških ofanziva na Kordunu. Mnogi ljudi, žene i djeca našli su tu svoje sklonište. Tu su sakrivane i živežne namirnice.

Pred kraj 1942. godine, djelovanjem člana KPH *Jove Josipa Strgara*, iz Donjeg Selkovca, osnovan je ilegalni seoski NOO. Predsjednik odbora bio je *Ivan Tome Crmolatac*, tajnik *Tomo Mate Crmolatac* i član *Ivan Steve Car*. Kao ilegalni NOO djelovao je sve do avgusta 1943. godine, kada je postao legalni istog sastava. To je bila jedina organizacija koja je preuzela ulogu narodne vlasti i ostalih struktura u smislu društveno-političkog rada, jer u tome malom seocu nije došlo ni do formiranja omladinske organizacije, ni organizacije AFŽ-a.

U prvom polugodištu 1944. godine, a na poziv komande mjesta Gline, u 7. banijsku diviziju otišli su *Stevo Josipa Mavrlija*, poginuo kao borac 7. divizije, *Janko Tome Mavrlija* *Anton Pere Mavrlija* poginuo kao borac 7. divizije.

Za vrijeme četvrte neprijateljske ofanzive, januara 1943. godine, kroz selo je prošla jvstaška legija. Stanovnici, kao i prije toga, nisu bježali, ostajali su kod svojih kuća. Ali, avoga puta, 21. januara 1943. godine, ustaše su i ovdje ostavile svoj zločinački trag. Povelili su i na kraju sela, kod tzv. »Cera« poubijali sedam ljudi: *Ivana Steve Cara*, 1915; *Ivana Ivana Crmolatca*, 1909; *Ivana Josipa Crmolatca*, 1926; *Josipa Mate Crmolatca*, 1902; *Josipa Tome Gregurića*, 1926; *Matu Tome Gregurića*, 1900. i *Tomu Ivana Mavrliju* 1913. Tako je ovo malo selo, u toku NOB, ostalo bez 14 svojih seljana: 5 je poginulo j neprijateljskim redovima, 2 su poginula kao borci NOV, a 7 su žrtve fašističkog terora.

NAPOMENA-, Podaci prikupljeni i provjereni preko *Ive Strgara* iz Donjeg Selkovca, učesnika NOB, *Ljubana Polimca* iz sela Bišćanovo, borca NOV i omladinskog rukovodioca, *Ivana Crmolatca* i *Tome Crmolatca*, koji su bili za vrijeme rata odbornici seoskog NOO.

BOVIĆ

Selo Bović prostire se s desne strane rječice Trepće, s obje strane puta Vrginmost - Lasinja, između sela Kozarca i Čremušnice, raštrkano po zaseocima Aralice, Batići, Iorote, Gledići, Komadine, Mraovići, Ošapine, Ratkovići, Srnjak i Živkovići. Prema popisu 1931. godine, Bović je imao 818 stanovnika, uoči rata 1941. godine oko 130 domaćinstava sa oko 780 stanovnika, a prema popisu 1948. godine 364 stanovnika i 88 domaćinstava. U toku NOB poginulo je u borbi, ubijeno od neprijatelja, ili su umrli kao Irtve fašističkog terora 173 lica. Svi stanovnici su po nacionalnom sastavu Srbi, a po socijalnom zemljoradnici.

Bović je postao općinski centar još za vrijeme Vojne krajine sa selima Bović, Čremušnica, Golinja, Kozarac i Trstenice. Pored općinske administracije u Boviću je bila andarmerijska stanica, pošta, četvororazredna osnovna škola i crkva. Za podmirenje